

**ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ І
КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВИХ ПОСЛУГ
ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Коваленко В. Є.

Харківський національний педагогічний університет

імені Г. С. Сковороди

viktoria.kovalenko@hnpu.edu.ua

Повномасштабне військове вторгнення росії на територію України призвело до переходу всієї вітчизняної економіки на воєнні рейки задля захисту територіальної цілісності й суверенітету держави, спричинило зменшення державного фінансування освітньої галузі. Постійні ракетні та артилерійські обстріли цивільної інфраструктури призводять до жертв серед цивільного населення, його фізичній та психологічній травматизації, руйнації закладів освіти. Так, за даними Департаменту освіти та науки ХОР (станом на 12 вересня 2024 року) в Харківській області серед 678 закладів дошкільної освіти 262 заклади пошкоджено, а 27 зруйновано; серед 689 закладів загальної середньої освіти 307 закладів пошкоджено, а 48 зруйновано; серед 24 закладів професійно-технічної освіти 20 закладів пошкоджено, а 2 зруйновано; з-поміж 23 закладів вищої освіти 22 заклади пошкоджено. У зв'язку з повною або частковою руйнацією освітніх закладів, де навчаються та/або отримують корекційно-розвиткові послуги діти з особливими освітніми потребами (ООП), виникає необхідність активізації проектної діяльності та взаємодії з міжнародними фондами і донорами.

На переконання І. Боднарчук, Л. Довгань, І. Малик, О. Припотень «проект – це сукупність цілеспрямованих, послідовно орієнтованих у часі, одноразових, комплексних і нерегулярно повторюваних дій (заходів або робіт), орієнтованих на досягнення кінцевого результату в умовах обмеженості ресурсів і заданості термінів їх початку і завершення» [1; 2]. Міжнародні проекти є інструментом для залучення міжнародної допомоги та реалізації важливих соціально-гуманітарних проектів. У зв'язку з вищевикладеним для планування й реалізації якісної освітньої політики у сфері навчання, виховання, розвитку та соціалізації дітей з ООП, їхнього забезпечення корекційно-розвитковими послугами, в Харківській області нині впроваджується міжнародний проект дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) «Посилення інклюзивної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, зокрема дітей з інвалідністю».

Імплементацию проекту здійснює Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди спільно з «Благодійним фондом «Харків з тобою», громадською організацією «Спільнота небайдужих «Дія».

Проект спрямований на створення безпечного, безбар'єрного, комфортного інклюзивного освітнього простору для дітей з ООП, в тому числі з інвалідністю, шляхом організації належних умов для їх індивідуального розвитку в освітньому середовищі для здобуття якісної освіти, соціалізації, підготовки до самостійного життя.

Метою проекту є створення безпечного, безбар'єрного, комфортного інклюзивного освітнього простору для дітей з ООП, в тому числі з інвалідністю, за місцем проживання.

Стратегія реалізації проекту передбачає наступні складові:

1. Актуалізацію даних стосовно кількості дітей з ООП, які перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсних центрах Харківської області, місця їх перебування, обсягу та якості отриманих ними корекційно-розвиткових послуг; виявлення актуальних потреб дітей в забезпеченні додатковими освітніми та корекційно-розвитковими послугами; оцінку освітнього та корекційно-розвивального середовища інклюзивно-ресурсних центрів для встановлення спроможності надавати корекційно-розвиткові послуги дітям

з ООП; оцінку інклюзивного освітнього та корекційно-розвивального середовища закладів дошкільної та загальної середньої освіти Харківської області.

2. Надання додаткових корекційно-розвиткових послуг дітям від 3 до 18 років з ООП / інвалідністю.

3. Створення інклюзивного освітнього та корекційно-розвивального середовища в громадах: оснащення кабінетів для проведення корекційно-розвиткових занять, підвищення кваліфікації практичних психологів, спеціальних педагогів, вчителів та асистентів учителів, які надають корекційно-розвиткові та освітні послуги дітям з ООП / інвалідністю, підготовку фахівців зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта», шляхом створення та впровадження нових освітньо-професійних програм.

4. Організація діяльності «Школи батьківства», спрямованої на підвищення батьківської компетентності у сфері розвитку, навчання та виховання дітей з ООП / інвалідністю в умовах сім'ї.

На даний момент проведено дослідження стосовно актуалізації даних про дітей з ООП, які перебувають на обліку в інклюзивно-ресурсних центрах громади, здійснено оцінку освітнього та корекційно-розвивального середовища інклюзивно-ресурсних центрів і закладів освіти області.

Програма стартувала в липні 2024 року та вже охопила наданням корекційно-розвиткових послуг понад 200 дітей з ООП. На даний момент було проведено 3124 корекційно-розвиткові заняття зусиллями 46 фахівців. З 1 жовтня передбачено початок роботи «Школи батьківства» для батьків дітей з ООП.

Отже, попри трагічний досвід освіти в умовах війни, у синергетичній взаємодії міжнародних партнерів, органів місцевої влади, Департаменту освіти та науковців Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, діти з ООП Харківщини отримують якісні освітні й корекційно-розвиткові послуги.

Література:

1. Гринюк Т., Буличева Т., Логінова А. Міжнародна проектна діяльність та фандрайзинг у соціально-економічному розвитку і відновленні України під час війни. Успіхи і досягнення у науці. Випуск 2 (2). 2024. С. 280 – 295.

2. Припотень О.В. Міжнародна проектна діяльність – актуальна проблема позиціонування загальноосвітнього закладу в сучасному освітньому просторі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. 2018. Вип. 150. С. 116-119.

СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Коваленко В. В.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
makorinn0404@gmail.com*

Актуальність дослідження. У сучасних умовах трансформації спеціальної освіти в Україні є нагальна потреба створити навколо кожної особи з порушеннями психофізичного розвитку особливу атмосферу, що сприятиме підвищенню якості та ефективності корекційно-реабілітаційного процесу. Відтак, мають бути запущені в дію корекційно-реабілітаційні механізми щодо забезпечення відновлення різних сторін особистості. Це передбачає запровадження єдиної системи педагогічних, психологічних, медичних, соціальних заходів, спрямованих на відновлення, корекцію або компенсацію порушених психофізичних функцій, станів, особистісного і соціального статусу осіб з інвалідністю, а також тих, хто отримав психічну травму, опинився у кризових умовах життя. Основним принципом державної політики України щодо забезпечення рівних можливостей для осіб з порушеннями психофізичного розвитку залишаються принципи